

Teorie 3 - 3.10.2024

Postup na výpočet limit

učebnice s. 99

1. Zkusím dosadit limitní hodnotu za x nebo n . Pokud tu vyjde, tak jsem hotov (1i, 4j). Pokud vyjde nedefinovaný výraz, tak to znamená, že počítám špatně.
2. Pokud x nebo n jde do nekonečna, vytýkám:
 - pokud mám zlomek, vytýkám největší mocninu/exponenciálu jmenovatele (1abg, 4f)
 - pokud mám polynom, vytýkám největší mocninu/exponenciálu (1ko, 4k)
3. Pokud x jde k nějakému číslu a mám výraz $ne0/0$:
 - pokud je to oboustranná limita, tak neexistuje, vypočítám jednostranné limity a ukážu, že jsou různé (4h)
 - pokud je to jednostranná limita, tak rozložím na součin, dosadím do těch závorek, kde to není nula. Tam, kde je to nula, vypočítám znaménko (ve výsledku vyjde \pm nekonečno). (4de)

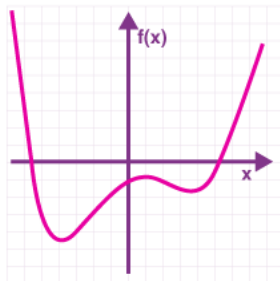
(učebnice s. 90-92)

Spojitosť

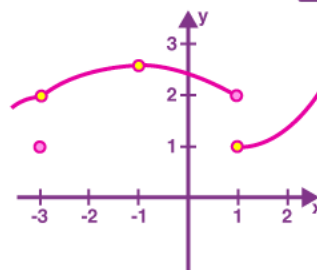
Definice. Necht' funkce f je definována v okolí bodu c . Říkáme, že funkce f je **spojitá** v bodě c , jestliže pro každou posloupnost (x_n) obsaženou v $D(f)$ platí:

$$\text{když } x_n \rightarrow c, \text{ pak } f(x_n) \rightarrow f(c).$$

Příklad:

Continuous Function

Discontinuous Function

Funkce zleva je spojitá ve všech bodech. Funkce zprava není spojitá v bodech $x=-3$, $x=-1$ a $x=1$, všude jinde je spojitá.

Věta (o spojitosti elementárních funkcí). Každá elementární funkce je spojitá v libovolném intervalu, na kterém je definována.

(učebnice s. 103)

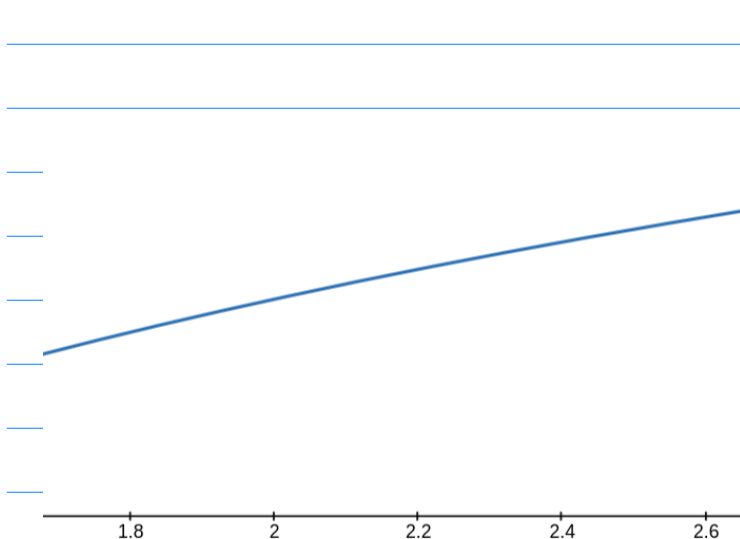
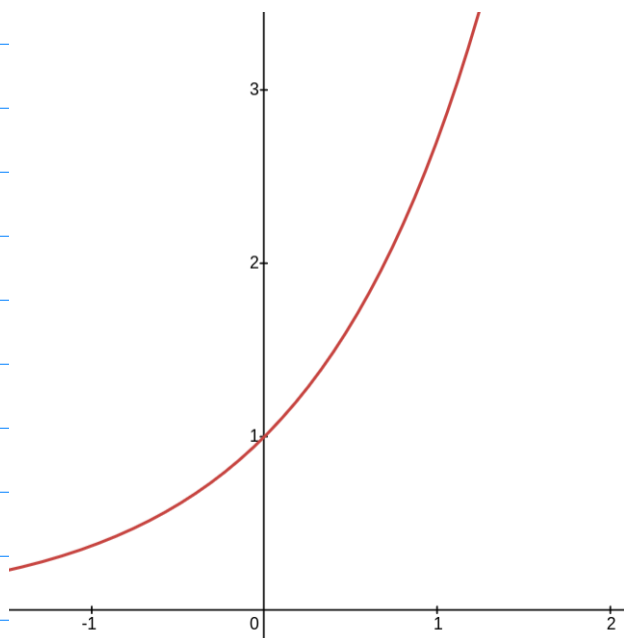
Derivace

Definice. Necht' funkce f je definována v okolí bodu c . Číslo $f'(c)$, definované vztahem

$$f'(c) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(c+h) - f(c)}{h},$$

se nazývá **derivace funkce f v bodě c** .

Příklad:

Poznámka. Geometrická interpretace $f'(c)$

Derivace funkce f v bodě c je rovna *směrnici tečny* grafu funkce f v bodě $[c, f(c)]$, tj. $f'(c) = \operatorname{tg} \alpha$, kde α je úhel, který svírá tato tečna s kladnou poloosou x (nakreslete si obrázek: zlomek $f(c+h) - f(c)/h$ je směrnice sečny grafu funkce f , která prochází body $[c, f(c)]$ a $[c+h, f(c+h)]$, zbytek dostanete limitním přechodem).

Například když $f'(c) = 0$, je tečna grafu funkce f v bodě $[c, f(c)]$ rovnoběžná s osou x .

Věta (o derivaci základních funkcí). Pro derivace základních funkcí platí:

1. $(k)' = 0$ pro $x \in \mathcal{R}$ ($k \in \mathcal{R}$)
2. $(x^n)' = n \cdot x^{n-1}$ pro $x \in \mathcal{R}$ ($n \in \mathcal{N}$)
3. $(x^\alpha)' = \alpha \cdot x^{\alpha-1}$ pro přípustná x ($\alpha \in \mathcal{R}$)
4. $(e^x)' = e^x$ pro $x \in \mathcal{R}$
5. $(a^x)' = a^x \cdot \ln a$ pro $x \in \mathcal{R}$ ($a > 0$)
6. $(\ln x)' = \frac{1}{x}$ pro $x > 0$
7. $(\log_a x)' = \frac{1}{x \cdot \ln a}$ pro $x > 0$ ($a > 0, a \neq 1$)
8. $(\sin x)' = \cos x$ pro $x \in \mathcal{R}$
9. $(\cos x)' = -\sin x$ pro $x \in \mathcal{R}$
10. $(\operatorname{tg} x)' = \frac{1}{\cos^2 x}$ pro $x \in \mathcal{R} - \{\frac{\pi}{2} + k\pi\}$
11. $(\operatorname{cotg} x)' = -\frac{1}{\sin^2 x}$ pro $x \in \mathcal{R} - \{k\pi\}$
12. $(\arcsin x)' = \frac{1}{\sqrt{1-x^2}}$ pro $x \in (-1, 1)$
13. $(\arccos x)' = -\frac{1}{\sqrt{1-x^2}}$ pro $x \in (-1, 1)$
14. $(\operatorname{arctg} x)' = \frac{1}{1+x^2}$ pro $x \in \mathcal{R}$
15. $(\operatorname{arccotg} x)' = -\frac{1}{1+x^2}$ pro $x \in \mathcal{R}$

Věta (o derivaci operací a superpozice). Platí

- (a) $(f \pm g)' = f' \pm g'$
- (b) $(f \cdot g)' = f' \cdot g + f \cdot g'$
- (c) $\left(\frac{f}{g}\right)' = \frac{f' \cdot g - f \cdot g'}{g^2}$
- (d) $(f[g])' = f'[g] \cdot g'$

pokud existuje pravá strana vztahů.